

ZBOROVANJA**Mednarodna konferenca ESRI**

San Diego, Združene države Amerike, 8.–12. 7. 2013

Mednarodna konferenca uporabnikov ESRI (*ESRI International User Conference*) je največji svetovni dogodek posvečen geografskim informacijskim sistemom. Letos je gostil prek 15.000 udeležencev iz 118 držav. Odlično organizirana konferenca je ponudila skupaj 920 dogodkov (delavnic, razprav, predstavitev), kar pa je oteževalo odločitev posameznika, katerih dogodkov naj se ob množici zanimivih naslovov udeleži. Predstavilo se je tudi mnogo podjetij in proizvajalcev najsodobnejše tehnične opreme ter družtev, ki pri svojem delu uporabljajo tehnologijo GIS. Poseben poudarek je bil letos namenjen spletnemu GIS-u ter vzpostavljanju in deljenju podatkov s pomočjo spletnih aplikacij. Bogata galerija zemljevidov je ponudila vpogled v raznovrstne pristope v kartografiji: od preprostih, prek tehnično dovršenih prostorskih analiz, do pravih umetniških izdelkov s poudarkom na estetski vrednosti kartografije. Slednjega se velja zavedati ob izdelavi marsikdaj vsebinsko kvalitetnih, a oblikovno pustih ali nepreglednih zemljevidov.

V okviru konference so bila organizirana tudi regionalna srečanja uporabnikov geografskih informacijskih sistemov, kar je spreten način za spoznavanje udeležencev z istih celin, saj je ob takšni množici ljudi le-to praktično nemogoče, pa tudi za lažje razumevanja regionalne GIS scene. Na Evropskem regionalnem srečanju smo izvedeli za projekt ELF (<http://www.elfproject.eu>), katerega cilj je vzpostavitev vseevropske spletne platforme, ki bo omogočala dostop do usklajenih čezmejnih podatkov za uporabo v evropski javni in zasebni sferi.

ESRI mednarodna konferenca uporabnikov v San Diegu je vsekakor pomemben dogodek, ki pa se ga, po pričevanju večkratnih obiskovalcev, zadošča udeležiti enkrat.

Ela Šegina



16. letna konferenca Društva za varovanje okolja in geografske informacijske sisteme

Monterey, Združene države Amerike, 16.–18. 7. 2013

O srednja tema letne konference Društva za varovanje okolja in geografske informacijske sisteme (SCGIS) je bila letos namenjena ohranjanju morskih in sladkovodnih ekosistemov. V štirih dneh so se zvrstila tehnična in vsebinska predavanja ter nekaj diskusij s tega področja.

Tehnični del je vsebinsko pokrival uporabo GIS orodij in metod, primernih za ohranjanje vodnih ekosistemov. Okoljevarstvene vsebine, ki so bile predstavljene predvsem prek primerov dobrih praks, so bile: gozdna ekologija in klimatske spremembe, modeli spreminjanja podnebja in narave, podatkovne baze na krajevni in globalni ravni s področja ohranjanja naravnih ekosistemov, analize in metode koridorjev, daljinsko zaznavanje in spremembe pokrajine, ogrožene vrste, morski habitati in rezervati, naravne nesreče, trajnostni razvoj kmetijstva, sodelovanje z lokalnimi skupnostmi, onesnaženje voda, ribištvo, vizije v ohranjanju in druge sorodne teme. Ob obilici posameznih primerov dobrih praks, ki so sicer zanimive, a skrajno specifične, sem pogrešala širše in interdisciplinarne pristope k problematiki ter iskanje globalnih rešitev za skupna naravovarstvena vprašanja.

Udeležba na konferenci je bila, morda spričo trenutne ekonomske krize v Združenih državah Amerike, nižja kot prejšnja leta. Poleg 21 predstavnikov naravovarstvenih nevladnih organizacij z vseh celin, ki smo se konference udeležili v okviru izobraževanja podprtega s strani SCGIS in ESRI, se je konference udeležilo še okoli sto specialistov za GIS iz skoraj izključno ameriških držav. Prijeten vtis vrhunsko organizirane konference v prijetnem družabnem vzdušju ter izredno ustvarjalnem okolju ob obali Pacifika, je zmanjšal neresen pristop nekaterih udeležencev k izvedbi svojih predstavitev.

Ela Šegina

16. mednarodni speleološki kongres

Brno, Češka, 21.–28. 7. 2013

16. mednarodni speleološki kongres z naslovom »*Where history meets future*« je potekal med 21. in 28. julijem 2013 v Brnu na Češkem. Mednarodni speleološki kongresi se odvijajo na štiri leta. Zadnji je leta 2009 potekal v Kerrville-u v ameriški zvezni državi Teksas, naslednji, 17. kongres, pa se bo leta 2017 odvijal v Sidney-u v Avstraliji. Kongresa se je udeležilo preko tisoč udeležencev iz 61 držav. Med udeleženci nas je bilo kar 35 iz Slovenije. Organizirala ga je Češka speleološka zveza s partnerji.

V okviru kongresa so potekale številne aktivnosti, od enodnevnih ekskurzij na okoliška turistično zanimiva kraška območja in jame, predstavitev znanstvenih prispevkov v obliki predavanj in posterjev, predvajanj filmov z jamarsko tematiko (tudi v 3D tehniki), razstave fotografij, razstave jamskih načrtov ter zemljevidov kraških območij, tako imenovane speleo-olimpijade (*SpeleOlimpics*; tekmovanja v jamarstvu prilagojenih kategorijah), do različnih družabnih aktivnosti.

Predavanja so potekala v petnajstih sekcijah, v katerih se je zvrstilo 240 predavanj, prek 70 prispevkov pa je bilo predstavljenih v obliki posterjev.

Med kongresom so potekali sestanki komisij in delovnih teles Mednarodne speleološke zveze (UIS). Izvoljeno je bilo novo vodstvo za obdobje 2013–2017; novi predsednik UIS-a je postal Korejec Kyung Sik Woo, med vodstvom pa imamo Slovenci ponovno svojo predstavnico – Nadjo Zupan Hajna z Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU.

Slovenska delegacija se lahko pohvali tudi z osvojenjo nagrade. V okviru kongresa so namreč podelili nagrade za najboljše prispevke. Tekmovanje je potekalo v štirih sklopih: fotografija, kartografija, umetnost in multimedijske vsebine. V sklopu »kartografija« so podelili štiri nagrade, in sicer je bila prva nagrada v kategoriji »regionalna kartografija« podeljena Jamarski karti Kaninskega pogorja avtorjev Petre Gostinčar, Mihe Čekada in Mihe Stauta, vsi člani JK Železničar (glej predstavitev v Geografskem vestniku 83-2).

Samo dogajanje ob kongresu pa je v tednu pred kongresom in po njem potekalo še v obliki predkongresnih ter pokongresnih ekskurzij na kraških območjih in v jamah po Evropi. Predkongresne



PETRA GOSTINČAR

Slika: Utrinek z uvodnega predavanja Dereka C. Forda.

ekskurzije so potekale na Češkem, v Avstriji, Nemčiji, Romuniji in Sloveniji ter na Madžarskem in Slovaškem. Pokongresne ekskurzije pa so se odvijale na Češkem, Slovaškem, Madžarskem ter v Ukrajini. V Sloveniji sta potekali dve predkongresni ekskurziji. Bolj strokovna ekskurzija je potekala na območju Notranjskega in Matičnega krasa: kraška polja in jame Notranjskega podolja, Pivška kotlina, obisk Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU v Postojni, Postojnska jama, Matarsko podolje in Krasi. Bolj jamarsko obarvana ekskurzija pa je vodila v: Zelške jame, Tkalca jama, jamo Gradišnica, Veliko ledeno jamo v Paradani, Odolinske ponikve in Kačno jamo. Udeleženci obeh ekskurzij so skupaj obiskali še Škocjanske jame in jamo Labodnico v Italiji (za več o ekskurzijah glej rubriko Kronika v tej številki).

Organizatorji so za potrebe kongresa natisnili knjige povzetkov v treh zvezkih, ki skupaj obsegajo preko 1400 strani. Knjige povzetkov so bile izdane tudi v digitalni obliki.

Petra Gostinčar

Regionalna konferenca Mednarodne geografske zveze v Kjotu

Kjoto, Japonska, 5.–9. 8. 2013

V štiriletnem obdobju (2012–2016) med osrednjima kongresoma Mednarodna geografska zveza (IGU) organizira redna letna srečanja, ki se imenujejo regionalne konference. Letošnja je bila v Kjotu, nekdanji cesarski prestolnici Japonske. Kjotčani za svoje mesto sicer radi rečejo, da je duhovna in kulturna prestolnica njihovega cesarstva. Nedvomno drži, da se Kjoto neznansko razlikuje od današnjega glavnega mesta Tokia, ki je kar nekako izgubljeno v neskončni aglomeraciji stolpnic, avtocest, železnic in utripajočih reklamnih napisov, predvsem pa neskončne množice prebivalcev.

Tako kot lanski kongres v Kölnu (glej poročilo v Geografskem vestniku 84-2), se je tudi letošnja regionalna konferenca začela z geografsko olimpiado. Uvrstitve naših reprezentantov letos niso bile tako odmevne kot v preteklosti, a vendar je treba priznati, da tudi tri bronaste medalje niso kar tako. Prejeli so jih Vida Štrancar, Petra Kern in Dorotea Gašpar. Naše dijake sta spremljala Bernarda Božnar z Bio-

tehniškega centra Naklo in Danijel Lilek z Zavoda Republike Slovenije za šolstvo. Na geografski olimpijadi, ki se jo je udeležilo več kot sto srednješolcev iz 32 držav, je bilo podeljenih 11 zlatih, 21 srebrnih in 31 bronastih medalj; najbolje se je odrezala reprezentanca Romunije s kar tremi zlatimi medaljami, takoj za njimi pa so se uvrstili Hrvati z dvema.

Konference se je po podatkih organizatorja udeležilo 1434 udeležencev, skupaj s tistimi, ki so bili opravičeni kotizacije pa skoraj 1500. Na pomen, ki so ga v državi organizatorici pripisali temu srečanju, nedvomno kaže tudi prisotnost prinčevskega para na otvoritveni slovesnosti. Princ Akišino, ki ima sicer dva doktorata, je v svojem nagovoru spregovoril o svojih mladostnih izkušnjah z geografijo ter o pomenu, ki ga pripisuje terenskemu delu in prostorskemu vidiku raziskovanja nasploh. Kar nekaj besed je namenil tudi svojemu raziskovalnemu delu na področju biologije. V vrsti zelo formalnih pozdravnih govorov, je bilo to svojevrstno presenečenje. Konferenca se je s svojimi znanstvenimi sejami začela po otvoritvi 5. avgusta popoldan in se je zaključila 9. avgusta. Sočasno je potekalo po 20 in več dogodkov (predstavitve referatov, posterjev) in sicer v dveh dopoldanskih in treh popoldanskih 90 minutnih blokih.

Vodstvo Mednarodne geografske zveze je nekaj sestankov posvetilo različnim dejavnostim in pobudam, med katerimi velja omeniti pobudo za »mednarodno leto globalnega razumevanja« (*International year of global understanding – IYGU*). Mišljeno je, da bi morali ljudje razumeti, kako so njihove vsakdanje dejavnosti vpete v globalne procese in kakšne so posledice njihovih dejanj na tej ravni, saj le to lahko pripelje do bolj trajnostnega načina življenja. Z uspehom te pobude bi nedvomno dosegli tudi večjo prepoznavnost geografije kot vede, ki ima pomembno vlogo v soočanju z največjimi izzivi sodobnega časa. Če bo pobuda uspela in bo Organizacija združenih narodov leto 2016 proglasilo za mednarodno leto globalnega razumevanja, bo to nedvomno usmerilo veliko pozornosti tudi na našo mednarodno zvezo in geografijo nasploh. Vsekakor bo to enkratna priložnost, da geografi pokažemo, kakšne so naše zmožnosti pri iskanju lokalnih rešitev za globalne probleme. Pobudo, katere namen je meddisciplinarno povezovanje pri spopadanju z omenjenimi globalnimi problemi, so podprla številna pomembna svetovna znanstvena združenja.



Slika 1: Mednarodni kongresni center – kraj, kjer se je odvijala konferenca.

Znanstveni del konference je potekal na sestankih komisij, ki so bili posvečeni posameznim v naprej določenim temam, s tem, da je bilo glede na prijavljene referate treba program dela v okviru komisij ustrezno prilagoditi in po potrebi teme tudi preoblikovati. Veliko je bilo tudi referatov, ki niso našli mesta v tematskih sestankih komisij in so bili uvrščeni v splošni del konference. Tudi v okviru tega so bili določeni tematski sklopi kot na primer urbana geografija in planiranje, okoljska geografija, teme povezane z GIS-i, rabo tal in še mnogo drugih. Do neke mere gre za podvajanje s temami, ki so tako ali drugače zajete v imena 40 komisij, ki jih trenutno premore Mednarodna geografska zveza, a vse komisije svojih sestankov na tej konferenci niso imele, pri nekaterih pa prijavljeni referati preprosto niso šli v kontekst tematskih sklopov, ki so bili načrtovani. Konferenca je imela tudi plenarni del, ki se je odvijal v opoldanskem terminu, ki ga je večina udeležencev namenila kosilu. Teme so bile tri in sicer: tradicionalna modrost, okolje in veliki vzhodno-japonski potres (ter z njim povezana fukušimska katastrofa leta 2011). V okviru slednje so bila vsa tri plenarna predavanja japonska, pri prvih dveh temah pa je bil uvodničar domačin, sledila pa sta mu dva gosta.

Slovenska udeležba na konferenci je bila, glede na oddaljenost in ne ravno prijazne cene na Japonskem, pričakovano skromnejša kot na lanskem kongresu. Z Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU sta na konferenci aktivno sodelovala Janez Nared in Aleš Smrekar, ki sta v okviru seje komisije za »kulturni pristop v geografiji« predstavila svoja referata. Janez Nared je obravnaval ravnanje s kulturno dediščino (*Managing cultural heritage: place-based approach*), Aleš Smrekar pa je razkril svoje poglede na pomen estetske vrednosti pri vrednotenju naravnih vrednot (*How important is the aesthetic value for the evaluation of nature values?*; soavtor: Bojan Erhartič). Z Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU v Postojni se je konference udeležil Tadej Slabe, ki je vodil dve od sej »komisije za kras«. Vodenje vseh sej s predstavitvami referatov je bilo na konferenci organizirano tako, da so bile seje vodene v paru, pri čemer je bil eden od predsedujočih vedno japonski predstavnik, drugi pa tuji. Tadej Slabe je predstavil tudi dva referata, ki ju je pripravil skupaj s sodelavci. V prvem je obravnaval litologijo in zakrasevanje na koralnem otoku Minamidaito (*Lithology, rock relief and karstification processes in coral Minamidai-*



TAMPELC

Slika 2: Kyoto z budističnega svetišča Kiyomizu-dera.

to island in the Nansei archipelago, southeast Japan; soavtorja: Martin Knez in Kazuko Urushibara-Yoshino), v drugem pa razvojne izzive v kraških območjih na primeru Slovenije (*Development challenges in karst regions: sustainable land use planning in the karst of Slovenia*; soavtorji: Franci Gabrovšek, Martin Knez, Janja Kogovšek, Andrej Mihevc, Janez Mulec, Matija Perne, Metka Petrič, Tanja Pipan, Mitja Prelovšek, Stanka Šebela in Nataša Ravbar). Z Univerze na Primorskem sta se konference udeležila Anton Gosar in Stanko Pelc. Prvi je na konferenci vodil dve seji »komisije za politično geografijo«, pred konferenco pa se je udeležil še znanstvenega srečanja »komisije za turizem«, ki so ga japonski geografi organizirali v Beppu, Miyajimi in Okayami. Avtor teh vrstic je vodil tri samostojne seje komisije, ki ji predseduje (za marginalizacijo, globalizacijo ter regionalne in lokalne odzive) ter še trem, ki so bile organizirane skupaj s »komisijo za trajnostnost podeželskih sistemov«. Poleg tega se je udeležil še sestanka predsednikov komisij in vodil sestanek upravnega odbora komisije ter predstavil dva referata. Prvi se je dotikal osrednje teme konference (*Traditional wisdom – modern knowledge*) in je obravnaval vlogo rokodelskih obrti pri razvoju podeželja na slovenskem (*The role of Slovenian traditional handicrafts in present time rural development*), drugi pa je imel namen s teoretične plati ponovno obuditi razpravo o opredelitvi pojmov globalizacija in marginalizacija ter povezanosti med njima (*Marginality's and globalization's reflections in society and space*).

Naslednja regionalna konferenca bo prihodnje leto med 18. in 22. avgustom v Krakovu na Poljskem, z vodilnim sloganom: »Spremembe, izzivi, odgovornost«. Glede na sorazmerno bližino in privlačnost Krakova ter zanimivo in široko zastavljen tematski okvir konference lahko pričakujemo tudi večje zanimanje s strani slovenskih geografov. Ruski geografi so v Kjotu že vabili tudi na njihovo regionalno konferenco leta 2015 v Moskvi, štiriletni krog, ki smo ga začeli lani na kongresu v Kölnu, pa bo sklenjen z naslednjim osrednjim kongresom leta 2016 v Pekingu.

Stanko Pelc

Simpozij o starih zemljevidih, atlasih in imenoslovju

Leipzig, Nemčija, 23.–25. 8. 2013

V saškem mestu Leipzig je potekal predkonferenčni simpozij o starih zemljevidih, atlasih in imenoslovju, organiziran v okviru 26. mednarodne kartografske konference, ki je potekala med 25. in 30. avgustom v Dresdnu v Nemčiji. Simpozij so organizirali Komisija za zgodovino kartografije pri Mednarodni kartografski zvezi (*International Cartographic Association Commission on the History of Cartography*), Delovna skupina za imenoslovje pri Mednarodni kartografski zvezi skupaj s Komisijo za imenoslovje pri Mednarodni geografski zvezi (*International Cartographic Association Working Group on Toponymy* in *International Geographical Union Commission on Toponymy*) ter Komisija za atlase pri Mednarodni kartografski zvezi (*International Cartographic Association Commission on Atlases*) s sodelovanjem Leibnitzovega inštituta za geografijo (*Leibnitz-Institut für Länderkunde*) iz Leipziga.

Simpozija, razdeljenega v tri sekcije, se je udeležilo prek 40 udeležencev. V prvi sekciji o krajevnih imenih in atlasih, ki ji je predsedoval Avstrijec Peter Jordan, je referate predstavilo sedem razpravljavcev. Paulo de Menezes iz Brazilije je vodil sekcijo o krajevni imenoslovju v kartografiji, kjer je bilo predstavljenih pet referatov, tretja sekcija pa je bila namenjena tematiki krajevnih imen na starih zemljevidih. Tej sekciji z osmimi referenti je predsedovala Elri Liebenberg iz Južne Afrike.

Poleg Evropejcev so se simpozija udeležili še strokovnjaki iz Kitajske, Južne Afrike, Brazilije, Kanade, Izraela in Združenih držav Amerike. Iz Slovenije sem se ga udeležil Matjaž Geršič z Geografskega inštituta Antona Melika Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti ter v okviru tretje sekcije predstavil prispevek z naslovom »Cigaletov Atlant in njegov vpliv na slovenske eksonime«, ki sva ga pripravila z Dragom Kladnikom.

Gostitelji z Leibnitzovega inštituta za geografijo so udeležencem predstavili tudi inštitutsko knjižnico in arhiv. Knjižnica je ena največjih specializiranih knjižnic v Nemčiji. Poleg sodobne literature hrani tudi več kot 4000 knjig, izdanih pred letom 1850, prek 50.000 zemljevidov ter različno statistično gradivo.



MATJAŽ GERŠIČ

Slika: Shema rastlinskih višinskih pasov v Andih, ki jo je pripravil nemški naravoslovec, geograf in raziskovalec Alexander von Humboldt (1769–1859), in jo hranijo v arhivu Leibnitzovega inštituta za geografijo.

Inštitutski arhiv velja za največji tovrstni arhiv v nemško govorečih deželah. Leta 1902 ga je ustanovil vulkanolog Alphons Stübel. V njem hranijo korespondenčna pisma, dnevnike, rokopise in različne zemljevide več kot 150-tih raziskovalcev. Arhivska zbirka fotografij šteje okrog 120.000 enot. Med zanimivejšimi fotografskimi fondi velja omeniti zbirko okrog 10.000 fotografij iz Južne Amerike, ki jih je na svojih odpravah posnel Alphons Stübel, ter zbirko okrog 5000 fotografij z začetka 20. stoletja posnetih v nemških kolonijah v Afriki. Iz tega obdobja je tudi zbirka fotografij iz zraka, ki jih je posnel Carl Zeiss. Poleg fotografskega gradiva hrani arhiv tudi zbirko dobrih 800 pokrajinskih slik Ernsta Vollbehra, zbirko skic različnih avtorjev ter zbirko okrog 140.000 razglednic iz celega sveta.

Matjaž Geršič

Konferenca Mednarodne geomorfološke zveze

Pariz, Francija, 27.–31. 8. 2013

Konec avgusta letošnjega leta je imela Mednarodna geomorfološka zveza (*International Association of Geomorphologists* – IAG; <http://www.geomorph.org/>) v Parizu (slika 1) svojo osrednjo konferenco. IAG je znanstveno, nevladno in neprofitno združenje, katerega namen je razvoj in promocija geomorfologije kot znanosti skozi mednarodno sodelovanje. Ustanovljen je bil leta 1989 na Drugi mednarodni geomorfološki konferenci v Frankfurtu na Majni v Nemčiji. IAG svoje cilje uresničuje z ustanavljanjem različnih delavnih skupin, z organizacijo mednarodnih konferenc, publikacijami in izmenjavo informacij (predvsem prek epoštne liste). Trenutno ima 63 članic, med katerimi je tudi Geomorfološko društvo Slovenije (<http://www.geomorfolosko-drustvo.si/>), aktivnosti pa koordinira izvršilni odbor. Tega od pariške konference vodi Eric Fouache (Sorbonska univerza v Abu Dhabiju) kot novi predsednik IAG.

IAG osrednje konference organizira vsaka štiri leta, do sedaj pa jih je bilo osem (Manchester leta 1985, Frankfurt na Majni leta 1989, Hamilton (Kanada) leta 1993, Bologna leta 1997, Tokio leta 2001, Zaragoza leta 2005, Melbourne leta 2009 in Pariz letos). Naslednja konferenca bo leta 2017 v Kalkuti v Indiji.

V času med osrednjimi konferencami organizirajo tudi regionalne ter številne tematske konference. Prvih je bilo do sedaj prav tako osem (Budimpešta leta 1996, Rio de Janeiro leta 1999, Ciudad de

México leta 2003, Goiania (Brazilija) leta 2006, Kota Kinabalu (Malezija) in Longyearbyen (Spitsbergi) leta 2007, Braşov (Romunija) leta 2008 (glej Geografski vestnik 80-2) in Addis Ababa (Etiopija) leta 2011). Naslednja bo leta 2015 v Sibiriji.

Osmo mednarodno geomorfološko konferenco z naslovom »Geomorfologija in sonaravnost« (*Geomorphology and Sustainability*) je organiziralo francosko geomorfološko združenje *Groupe Français de Géomorphologie* (GFG), potekala pa je v pariškem »mestu znanosti« (*Cité des Sciences*; slika 2).

Konference se je udeležilo več tisoč geomorfologov iz 74 držav. V okviru konference je potekalo kar 26 znanstvenih sekcij, organizirana je bila delavnica za mlade geomorfologe, poslušali pa smo tudi pet plenarnih predavanj ter prisostvovali skoraj dva tisoč drugim predstavivam (predavanjem in posterjem). Predvidenih je bilo več pred- in pokonferenčnih ekskurzij v različne dele Francije in sosednje države, a so predkonferenčne ekskurzije zaradi premajhne števila prijav v celoti odpadle, pokonferenčnih pa je bilo izvedenih le slaba polovica (6). Zanimivo, da so tako veliko množico geomorfologov bolj zanimala same predstavitve na kongresu, ki ji bodo ne nazadnje lahko prebrali v kakšni reviji, kot pa ogled lokalnih reliefnih oblik in geomorfni procesov. So nam pa te in tudi nekatere kulturne posebnosti francoski kolegi približati s sedmimi medkonferenčnimi ekskurzijami (slika 3). Poleg tega so izdali dve znanstveni monografiji o geomorfologiji Francije »*Landscapes and Landforms of France*« (ISBN: 978-94-007-7021-8 (tiskana različica) oziroma 978-94-007-7022-5 (medmrežna različica)), ki je izšla v novi Springerjevi zbirki *World Geomorphological Landscapes* (<http://www.springer.com/series/10852>), ter »*Géomorphologie del la France*« (ISBN: 978-2-10-059508-2).

Na tako velikih konferencah si je zaradi številnih vzporednih sekcij ter nepreglednega števila predstavitev težko ustvariti poseben vtis, kaj so najnovejši trendi v vedi. Sodobne metode in kvantifikacija procesov so nesporno še vedno v prvem planu. Morda bi izpostavili plenarno predavanje Denysa Brunsdena (King's College v Londonu) z naslovom *Tales from the deep*, ki je poslušalce opozoril na to, da je 71 % površja Zemlje pod vodo in da je od tega kar 95 % neraziskanega oziroma kot je dejal predavatelj: »*O podmorskem reliefu vemo manj kot o reliefu na Luni ali Marsu!*« Neposredno je povedal, da objave s tovrstno tematiko



MATIJA ZORN

Slika 1: Eifflov stolp zgrajen leta 1889 za potrebe Svetovne razstave.



MATIJA ZORN

Slika 2: Konferenca je potekala v pariškem »mestu znanosti« oziroma velikem tehniškem muzeju (<http://www.cite-sciences.fr/en/cite-des-sciences>), ki ponuja številne didaktično-raziskovalne aktivnosti, predstavlja nove tehnologije, omogoča pa tudi sprostitutvene dejavnosti.



MATIJA ZORN

Slika 3: Medkonferenčna ekskurzija o obalni eroziji je potekala v Normandiji – klifi iz krede pri mestu Étretat.

nimajo težav s prodorom v najboljše revije. To predavanje in številna druga so jasno pokazala, da na svetovni geomorfološki sceni nimaš kaj prida iskati, če nimaš ustreznih finančnih sredstev. Kljub temu pa se z geomorfološkimi raziskavami ukvarjamo tudi tam, kjer ni prav dosti posluha zanje. Iz Slovenije sva se konference udeležila Bojan Erhartič in podpisani (oba Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU), ki sva v soavtorstvu z Matejo Ferk in Blažem Komacem imela eno predavanje (*Geomorphosites: individual landforms or areas of geomorphological heritage*) ter tri predstavitve posterjev (*The Rakov Skocjan Karst Basin: exceptional natural heritage, Late Quaternary extreme floods in the junction between the Alps and the Balkans in Erosion processes in flysch: an example from the Istria Peninsula (NE Adriatic)*).

Celoten program konference je dostopen na spletnem naslovu: <https://docs.google.com/file/d/0B7L4c4dVtLCaQ215TERTWFFqZG8/edit?usp=sharing&pli=1>, vsi povzetki predavanj in posterjev pa so objavljeni v knjigi povzetkov na prek 1200 straneh. Knjiga povzetkov je dostopna na spletnem naslovu: <https://docs.google.com/file/d/0B7L4c4dVtLCaFhjNC16UVRqZTQ/edit?usp=sharing&pli=1>.

Matija Zorn

Zborovanje slovenskih geografov

Bled, 3.–5. 10. 2013

Po tem, ko je Zveza geografov Slovenije (ZGS) lansko leto praznovala svojo 90-letnico, jo je letos čakal njen osrednji štiriletni dogodek – Zborovanje slovenskih geografov. Tokratno, ki je v začetku oktobra potekalo na Bledu in širši okolici, je bilo že enainvajseto po vrsti. Zborovanja sicer potekajo že vse od leta 1952, ko je bilo prvo v Kamniku (seznam vseh zborovanj, posvetov, kongresov – kakor so se v različnih obdobjih imenovali – najdete na spletnem naslovu ZGS: <http://zgs.zrc-sazu.si/sl-si/zveza/seznamzborovanj.aspx>).

Letošnje zborovanje so pripravili gorenjski sodelavci Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, z namenom, da se po več kot tridesetih letih (leta 1981 je namreč dvanajsto zborovanje



Slika 1: Zborovanje je potekalo v prostorih Višje strokovne šole za gostinstvo in turizem Bled.

potekalo v Kranju in na Bledu) geografi ponovno zberemo na Gorenjskem. Zborovanja so poimenovali »G3: Gorenjska – Glokalnost – Geografija«, pri čemer poistovetenje s prvo in zadnjo besedo naslova udeležencem ni delala težav, medtem, ko se je pri drugi besedi marsikdo zamislil, kaj so nam hoteli organizatorji z njo sugerirati. Izraz zaman iščemo v Geografskem terminološkem slovarju (2005), je pa razložen v publikaciji (glej rubriko Književnost v tej številki), ki je izšla ob zborovanju. V predgovoru so uredniki zapisali, da je »glokalnost« izraz, ki »... strokovnjake ... vabi k iskanju odgovora, v kolikšni meri je družbenogospodarski razvoj vključen v lokalne in ... širše (globalne) gospodarske in druge tokove.«

Delo na zborovanju je poteklo v obliki plenarnih predavanj, terenskih ogledov, delavnic, okroglih miz in družabnih dogodkov. Predavanja, okrogle mize ter delavnice so potekale v prostorih Višje strokovne šole za gostinstvo in turizem Bled (slika 1). Plenarna predavanja so bila rezervirana za dopoldanski termin prvega dne. Anton Gosar (Fakulteta za turistične študije Univerze na Primorskem) je predstavil stanje in položaj slovenske geografije ter njeno mednarodno vpetost, spregovoril pa je tudi o nekaterih smernicah naše stroke v prihodnosti. Karel Natek (Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani) je razmišljal o naravnih procesih, ki jih ljudje zaradi žrtev in škode dojemamo kot naravne nesreče, ne razmišljamo pa o tem, da smo mnogokrat soodgovorni za njihovo pogostnost ali posledice. Tretje predavanje z naslovom 'Gorenjska na razvojnem razpotju', ki ga je pripravila Slavka Zupan (K&Z, Svetovanje za razvoj d. o. o.), nas je končno »pripeljalo« na Gorenjsko, beseda pa je tekla o evropskih projektih, ki so v zadnjih letih potekali v regiji ter njihovih učinkih. Zadnje plenarno predavanje je imel Igor Lipovšek (Zavod Republike Slovenije za šolstvo), namenjeno pa je bilo šolski geografiji.

Popoldanski del prvega dne je bil razdeljen na terensko delo ter dve delavnici. Delavnici sta bili namenjeni šolski geografiji, na njih pa so razpravljali o globalnem učenju v geografiji ter o izobraževanju za trajnostno mobilnost. Tudi terensko delo je bilo razdeljeno. Tisti z malce večjo afiniteto do fizične geografije so se pod vodstvom Irene Mrak (Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani) odpravili v Tržič z okolico, tisti, ki pa so hoteli izvedeti več o družbenogeografskih posebnostih, pa se pod vodstvom Irme Potočnik Slavič (Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani) odpravili v Kranj z okolico. Obe ekskur-



MATIJA ZORN

Slika 2: Na eni izmed ekskurzij smo se seznanili s hišnimi imeni. »Hišna imena označujejo domačije in pripadajoča polja, travnike ter predvsem ljudi, ki na teh domačijah živijo. Ta »domača« imena so nastala iz potrebe po lažjem ločevanju domačinov med seboj in so se na domačijah obdržala kljub menjavi lastnikov in njihovih priimkov...« (Kako se pri vas reče? 2011).

ziji sta imeli posrečen koncept predstavitev referatov udeležencev zborovanja na terenu. Udeleženci prve ekskurzije so se seznanili s problematiko hišnih (slika 2) in ledinskih imen v Lešah in na Blejski Dobravi, z metodami absolutne datacije na primeru podora na Velikem vrhu na Košuti, z nevarnostjo proženja snežnih plazov na območju Zelenice (slika 3) ter z višinsko pasovitostjo rastja. Na drugi ekskurziji pa so udeleženci poslušali o rabi gozdov v času višinske kolonizacije, o znakih globalizacije v osrednji Gorenjski, o današnji vlogi polkmetov, o pridelavi in trženju ekološke hrane ter o funkcijski preobrazbi središča Kranja in njegovih storitvenih dejavnostih. Delavni dan se je zaključil z družabno prireditvijo na Blejskem gradu, kjer je ZGS podelila svoje stanovske nagrade. Melikovo priznanje sta za življenjsko delo prejela Milan Orožen Adamič in Marjan Ravbar, upokojena sodelavca Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU, častni član ZGS pa je postal Čeh Miroslav Vysoudil s Prirodoslovne fakultete Univerze v Olomoucu. Zlato plaketo ZGS so prejeli Marjan Luževič (Geografsko društvo Gorenjske), Igor Lipovšek (Zavod Republike Slovenije za šolstvo) ter Oddelek za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Mariboru, ki je v letošnjem letu praznoval svojo petdesetletnico (glej Geografski obzornik 60-3). Srebrno plaketo ZGS so prejeli Matej Gabrovec (Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU), Igor Žiberna (Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru) in Maja Besednjak (Srednja gradbena, geodetska in ekonomska šola, Ljubljana), bronasto pa Mimi Urbanc, Primož Pipan (oba Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU), Katja Vintar Mally (Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani) in Tatjana Kikec (Društvo geografov Pomurja). Podeljeni sta bili tudi dve pohvali, ki sta ju prejeli Lucija Miklič Cvek in Mojca Ilc Kljun (obe Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani). Melikovo priznanje za mlado znanstvenico je prejela Nika Razpotnik Visković (Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU).



MATIJA ZORN

Slika 3: Tabla na Ljubelju, ki pozimi opozarja na nevarnost snežnih plazov na območju Zelenice. Stopnjo nevarnosti označijo na podlagi lavinskega biltena, ki ga za osrednje Karavanke pripravljajo na Geografskem inštitutu Antona Melika ZRC SAZU v okviru mednarodnega projekta Natural Hazards without Frontiers (Naravne nesreče brez meja).

Drugi dan zborovanja se je začel z okroglo mizo z gorenjskimi župani. Organizatorji so uspeli zbrati lepo število županov, ki so razpravljali o (ne)izkoriščenih potencialih svoje regije. Med bolj perečimi izzivi je bilo izpostavljeno: gospodarsko zaostajanje regije, gravitacijska vloga Ljubljane, privlačnost termalnega pasu za bivanje, problematika javnega potniškega prometa in obvoznic, naravnih virov, lokalna proizvodnja hrane in samooskrba, odsotnost regionalne ravni ter težave malih občin. Sledila je novinarska konferenca ob uvrstitvi »Kranjske stene« v slovenski register žive kulturne dediščine pri UNESCO ter daljše predavanje Mitje Briclja (Ministrstvo za kmetijstvo in okolje) o »Kranjski steni« oziroma leseni kašti kot edinstvenemu primeru tradicionalne tehnike, danes bi rekli zelene infrastrukture, urejanja vodotokov ter borbe proti eroziji in to s slovenskim geografskim poreklom. Na Slovenskem se ta tehnika za prilagajanje negativnim učinkom visokih voda uporablja prek dvesto let.

Popoldanski del drugega dne je bil namenjen predavanjem in delavnici o uporabi novega Atlasa Slovenije. Predavanja so potekala v dveh hkratnih sekcijah (slika 4). Prvi sekciji sta bili namenjeni razvojnim in prometnim izzivom Gorenjske ter spreminjanju prebivalstvenih struktur v regiji, sekciji, ki sta sledili pa sta obravnavali okoljske spremembe ter upravljanje z lokalnimi in regionalnimi viri. Po predavanjih so študentje Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani predstavili rezultate študentskega raziskovalnega tabora, ki je poleti 2013 potekal v Škofji Loki in okolici. Strokovni del dneva se je sklenil s predstavitvijo plakatov, sledil pa je še družabni večer v Hotelu Astoria, kjer so bile med drugim podeljene nagrade za najboljša študentska dela, ki so prispela na nagradni natečaj organizatorjev, podrobno pa je bila predstavljena tudi proizvodnja sira v Bohinju.

Zadnji dan zborovanja je bila pod vodstvom Irena Mrak in Irme Poročnik Slavič na sporedu ekskurzija po Bledu (slika 5), ki je potekala po istem scenariju kot ekskurziji prvega dne. Udeleženci so spoznavali



MATIJA ZORN

Slika 4: Predavanja so potekala v različnih sekcijah.



MATJAŽ GERŠIČ

Slika 5: Oglad Bleda seveda ni minil brez vožnje po Blejskem jezeru.

značilnosti turizma na Gorenjskem, najnovejše turistične trende na samem Bledu, vlogo Triglavskega narodnega parka v gorenjskem turizmu ter alpska jezera in njihovo vlogo pri ugotavljanju preteklih okoljskih sprememb. Zborovanje se je končalo s športno-družabnim popoldnevom v blejskem Kampu Zaka.

Ob koncu želimo izreči čestitke organizatorjem, predvsem Ireni Mrak, Irmi Poročnik Slavič in Boštjanu Roglju za zgledno organizacijo in dinamično zborovanje, ne moremo pa mimo graje slovenskih geografov, da se niso bolj množično udeležili osrednjega zborovanja ZGS.

Matija Zorn, Matjaž Geršič

Slovenski regionalni dnevi 2013

Rimske Toplice, 24.–25. 10. 2013

Slovenski regionalni dnevi so prireditve, na kateri predstavniki ministrstev, vladnih ustanov, javnih skladov, regionalnih razvojnih agencij, občin ter drugih regionalnih akterjev, skupaj z raziskovalno sfero soočijo aktualne poglede na problematiko regionalnega razvoja in regionalne politike v Sloveniji ter z medsebojnim dialogom oblikujejo predloge za nove sistemske rešitve.

Letos so bili regionalni dnevi 24. in 25. oktobra v Rimskih Toplicah, pri organizaciji pa so sodelovali Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Slovenski regionalni razvojni sklad, Regionalni center za razvoj Zasavje (kot partner v projektu SY_CULTour), Občina Laško ter Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU.

V vsebinskem smislu je simpozij obravnaval tri medsebojno povezane sklope:

- izzivi regionalnega razvoja,
- razvojni potenciali kulturne dediščine,
- razvoj podeželja v Sloveniji.

Regionalno razvojni sklop je obravnaval: Strategijo pametne specializacije Slovenije, operativni program 2014–2020, poklicno sestavo slovenskih regij ter nove pristope k razvojnemu načrtovanju, na okrogli mizi pa so razpravljavci opozorili na izzive, ki nas čakajo v novi evropski programski perspektivi. Pri tem



Slika: Udeleženci Slovenskih regionalnih dni.

so bili v središču pozornosti potreba po medsebojnem usklajevanju razvojnih aktivnosti, potreba po stabilnem sistemu načrtovanja, ki bi zagotavljal kontinuiteto in trajnostnost, vključevanje javnosti ter stalni participativni proces, da bi sprotno zaznali vse potenciale in porajajoče se izzive. Izpostavljeno je bilo tudi, da je treba več pozornosti nameniti doslej zapostavljenima spremljanju in vrednotenju. Razprava je opozorila na pomen integralnega planiranja ter na dosledno izvajanje aktivnosti skladno z jasno zastavljenimi cilji. Da bi bilo to mogoče, je treba strategije in programske dokumente pripravljati bolj premišljeno in medsebojno usklajeno.

Ker je pri organizaciji dogodka sodeloval tudi projekt SY_CULTour – Sinergija kulture in turizma: uporaba kulturnih vrednot v manj razvitih ruralnih območjih (<http://www.sycultour.eu/>), smo nadaljnja dva sklopa namenili kulturnim vrednotam in podeželju. Predstavljeni so bili primeri dobrih praks s področja rabe kulturnih vrednot pri razvoju, okrogla miza pa se je dotikala tako dosedanjih izkušenj kot predlogov za novo finančno perspektivo. Kulturna dediščina po prepričanju udeležencev predstavlja velik razvojni potencial, ki pa je še preslabo izkoriščen zaradi pomanjkanja vizije, denarja, v nekaterih primerih pa tudi togega sistema varovanja.

Drugi dan smo obravnavali razvoj podeželja. Predstavniki Ministrstva za kmetijstvo in okolje je predstavil 'Program razvoja podeželja 2014–2020', ostali trije prispevki pa so osvetljevali stanje na področju ekološkega kmetovanja in socialnega kmetijstva. Okrogla miza, ki je sledila predavanjem, se je ukvarjala z vprašanjem, kakšno podeželje želimo zapustiti našim zanamcem. Razpravljavci so opozorili na nekatere neizkoriščene vire, kot je les, prav tako pa se je razvil dejaven dialog o prihodnji ureditvi razvoja podeželja. V primerjavi z razpravami prvega dan je bilo vzdušje veliko bolj optimistično, kar kaže na boljše sistemsko ureditev na področju razvoja podeželja.

Simpozija se je udeležilo prek 160 udeležencev iz različnih ustanov, zelo pohvalna pa je zlasti množična udeležba studentov geografije z ljubljanske Filozofske fakultete.

Vse predstavitve so objavljene na spletni strani simpozija (<http://odmev.zrc-sazu.si/rrs/>), znanstveni prispevki pa so objavljeni v monografiji Nove razvojne perspektive (glej rubriko Književnost v tej številki), ki je pri Založbi ZRC izšla kot četrta knjiga v zbirki Regionalni razvoj.

Janez Nared

